

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izvještaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Ministarstva trgovine i turizma Republike Srpske
za period 01.01-31.12.2017. godine**

Broj: RV032-18

Banja Luka, 26.04.2018. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja.....	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izveštaj o reviziji usklađenosti	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	7
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	8
	1. Uvod	8
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	8
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke.....	10
	5. Priprema i donošenje budžet	10
	6. Finansijski izvještaj.....	11
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	11
	6.1.1. Prihodi i primici.....	12
	6.1.1.1. Prihodi	12
	6.1.1.2. Primici.....	13
	6.1.2. Rashodi i izdaci	13
	6.1.2.1. Rashodi.....	14
	6.1.2.2. Rashodi obračunskog karaktera	16
	6.1.2.3. Transferi	17
	6.1.2.4. Izdaci	17
	6.2. Imovina, obaveze i izvori.....	18
	6.2.1. Imovina	18
	6.2.1.1. Nefinansijska imovina.....	18
	6.2.1.2. Finansijska imovina i razgraničenja.....	19
	6.2.2. Obaveze.....	20
	6.2.3. Izvori i promjene na neto imovini.....	20
	6.3. Vanbilansna evidencija	20
	6.4. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	21
	6.5. Napomene/obrazloženja uz finansijske izvještaje	21

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Ministarstva trgovine i turizma Republike Srpske koji obuhvataju: Pregled planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u glavnoj knjizi trezora na računovodstvenom fondu 01; Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka na računovodstvenim fondovima od 01 do 05; Pregled imovine, obaveza i izvora sa stanjem na dan 31.12.2017. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, finansijski izvještaji Ministarstva trgovine i turizma Republike Srpske, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2017. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 1200-1810. Naša odgovornost za provođenje revizije je dalje opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 30 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Prema Pravilniku o finansijskom izvještavanju za korisnike prihoda budžeta Republike, opština, gradova i fondova finansijske izvještaje Ministarstva trgovine i turizma Republike Srpske čine tabelarni pregledi navedeni u našem izvještaju. Usvojeni okvir finansijskog izvještavanja u Republici Srpskoj podrazumijeva da se sve transakcije, procjene i politike odmjeravaju u odnosu na usaglašenost sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Revizijski nalazi i zaključci o fer i istinitoj prezentaciji finansijskih izvještaja Ministarstva trgovine i turizma Republike Srpske se oslanjaju na propisani okvir finansijskog izvještavanja za javni sektor u Republici Srpskoj.

Zbog činjenice da se u predmetnim finansijskim izvještajima ne prezentuje finansijski rezultat, ne izražavamo mišljenje o finansijskom rezultatu za 2017. godinu.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja, dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.1.1. i 6.2.1.2. izvještaja:

Ministarstvo trgovine i turizma Republike Srpske nije iskazalo prihode obračunskog karaktera u iznosu od najmanje 254.526 KM i potraživanja po osnovu prodaje robe i usluga iz transakcija unutar iste jedinice vlasti u iznosu od najmanje 298.544 KM za usluge koje Ugostiteljski servis pruža budžetskim korisnicima, što nije u skladu sa paragrafima 19. i 28. MRS-JS 9 – Prihodi iz transakcija razmjene i članom 71. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Takođe, u period od 01.08.2017. pa do kraja godine Ministarstvo nije nakon prodaje i isporuke roba i usluga po osnovu transakcija unutar iste jedinice vlasti

izdavalo fakture ili druge knjigovodstvene isprave, što nije u skladu sa članom 8. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.2. izvještaja:

Kao posljedica pogrešne klasifikacije nabavne vrijednost realizovanih zaliha za izvršene usluge i isporučenu robu Ugostiteljskog servisa precijenjena je pozicija rashoda obračunskog karaktera po osnovu odnosa unutar iste jedinice vlasti, dok je istovremeno potcijenjena pozicija nabavne vrijednosti realizovanih zaliha za iznos od 473.957 KM. Navedeni način klasifikacije obračunskih rashoda nastalih po osnovu realizacije usluga i robe nije u skladu sa članom 55. stav (5) i (6), odnosno članom 57. stav (4) i (5) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Ministar je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor odnosno propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u obrazloženjima uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da li finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija sprovodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i drugim važnim pitanjima i

značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 26.04.2018. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Ministarstva trgovine i turizma Republike Srpske za 2017. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Ministarstva trgovine i turizma Republike Srpske za 2017. godinu su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. izvještaja:

U toku 2017. godine Ministarstvo trgovine i turizma Republike Srpske zaključilo je dva ugovora o djelu, u ukupnom iznosu od 16.900 KM, za usluge izrade kataloga „Banje Republike Srpske“, što nije u skladu sa članovima 3. i 6. Zakona o javnim nabavkama, tj. Ministarstvo nije provelo odgovarajući postupak javne nabavke, odnosno nije osiguralo dovoljnu transparentnost, u smislu pravične i aktivne konkurencije, sa kojom bi se obezbijedilo najefikasnije korišćenje javnih sredstava.

Ministarstvo je na osnovu Zaključka Vlade Republike Srpske od 16.02.2017. godine, društvu Andrićgrad d.o.o. Višegrad dodijelilo kapitalni grant u iznosu od 1.000.000 KM, za finansiranje izvođenja radova na objektima parternog uređenja u naselju Andrićgrad, što nije u skladu sa članom 5. Uredbe o uslovima i kriterijumima za dodjelu namjenskih sredstava za razvoj turizma.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, ministar je, takođe, odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Ministarstva trgovine i turizma Republike Srpske za 2017. godinu obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju

procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Ministarstva trgovine i turizma Republike Srpske.

Banja Luka, 26.04.2018. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučujemo ministru da obezbijedi da se:

- 1) zadaci i aktivnosti internog kontrolora usklade sa odredbama člana 14. stav (1) i člana 9. stavovi (6) i (7) Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- 2) evidentiranje usluga koje pruža Ugostiteljski servis u potpunosti vrši u skladu sa MRS-JS 9 - Prihodi iz transakcija razmjene, članom 8. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i članom 71. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 3) isknjižavanje robe sa zaliha u potpunosti vrši u skladu sa članom 55. stav (5) i (6), odnosno članom 57. stav (4) i (5) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučujemo ministru da obezbijedi da se:

- 1) da se prijem pripravnika vrši u skladu sa članom 62. stav (2) Zakona o državnim službenicima;
- 2) prilikom ugovaranja svih usluga za potrebe Ministarstva osigura dovoljna transparentnost i aktivna konkurencija u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama;
- 3) dodjela grantova vrši u skladu sa odredbama Uredbe o uslovima i kriterijumima za dodjelu namjenskih sredstava za razvoj turizma.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

1. Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
2. Odluka o usvajanju budžeta Republike Srpske za 2017. godinu;
3. Zakon o izvršenju budžeta Republike Srpske za 2017. godinu;
4. Zakon o platama zaposlenih u organima uprave Republike Srpske,
5. Zakon o doprinosima;
6. Zakon o porezu na dohodak i Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak;
7. Zakon o radu;
8. Zakon o državnim službenicima Republike Srpske;
9. Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru Republike Srpske;
10. Zakon o javnim nabavkama;
11. Uredba o načelima za unutrašnju organizaciju radnih mjesta u republičkim organima uprave;
12. Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;
13. Uredba o uslovima i kriterijumima za dodjelu namjenskih sredstava za razvoj turizma.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Ministarstvo trgovine i turizma Republike Srpske (u daljem tekstu: Ministarstvo) osnovano je u skladu sa Zakonom o republičkoj upravi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16 i 57/16) i obavlja upravne i druge stručne poslove utvrđene članom 24. navedenog zakona, vezane za rješavanje pitanja značajnih za trgovinu i turizam Republike Srpske.

U sastavu Ministarstva organizovana je posebna potrošačka jedinica Ugostiteljski servis Vlade Republike Srpske (u daljem tekstu: Ugostiteljski servis). Pod direktnom nadležnošću Ministarstva su Republička direkcija za promet naoružanja i vojne opreme (u daljem tekstu: Direkcija) i Turistička organizacija Republike Srpske.

Ministarstvo (uključujući i Ugostiteljski servis) obavlja poslovanje preko Jedinstvenog računa trezora čija je Glavna knjiga u cjelosti sastavni dio Glavne knjige trezora Republike Srpske (u nastavku: GKT). Direkcija i Turistička organizacija Republike Srpske su budžetski korisnici koji imaju vlastite bankovne račune.

Predmet ove revizije su finansijski izvještaji Ministarstva.

Ministarstva je u zakonom propisanom roku dostavilo Primjedbe na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Ministarstva trgovine i turizma Republike Srpske za period od 01.01–31.12.2017. godine, broj RV032-18 od 26.04.2018. godine. Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske je sa dužnom pažnjom razmotrila iznesena obrazloženja i ocijenila da su takvog karaktera da ne mogu uticati na nalaze i zaključke, niti na mišljenje glavnog revizora.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Ministarstva trgovine i turizma Republike Srpske za period 01.01-31.12.2016. godine i tom prilikom je dato pet preporuka, od kojih se jedna odnosi na otklanjanje nedostataka koji su od uticaja na finansijske izvještaje, a četiri se odnose na usklađenost poslovanja. Ministarstvo je u zakonom propisanom roku dostavilo Plan aktivnosti na realizaciji provođenja datih preporuka.

Preporuka vezana za finansijske izvještaje da se prilikom izmirenja obaveza iz prethodne godine vrši iskazivanje izdataka po osnovu izmirenja obaveza iz ranijih godina u izvršenju budžeta tekuće godine, u skladu sa članom 118. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 98/16) nije provodiva, jer je u toku revidiranog perioda značajno mijenjana odredba navedenog pravilnika, vezano za obuhvat ostalih izdataka po osnovu izmirenja obaveza iz ranijih godina

Od četiri preporuke za usklađenost poslovanja provedene su tri, koje su se odnosile na: zaključivanje ugovora na određeno vrijeme, zbog privremeno povećanog obima posla, u skladu sa članom 50. stav (3) tačka (b) Zakona o državnim službenicima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 118/08; 117/11; 37/12 i 57/16); zasnivanje radnog odnosa na neodređeno vrijeme u skladu sa članom 31. Zakona o državnim službenicima; dostavljanje Poreskoj upravi Republike Srpske mjesečnih prijava doprinosa u skladu sa članom 11. stav (1) Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 116/12 i 103/15).

Preporuka vezane za usklađenost poslovanja, koja nije provedena, odnosi se na prijem pripravnika u skladu sa članom 62. stav (2) Zakona o državnim službenicima, o čemu je navedeno pod tačkom 3. ovog izvještaja i data je nova preporuka.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija poslova u Ministarstvu definisana je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu trgovine i turizma Republike Srpske. U revidiranoj godini donesene su izmjene navedenog pravilnika, i istim je formirano Odjeljenje za interventne nabavke, koje je preuzelo dio poslova koji su do sada bili u nadležnosti Javnog preduzeća "Robne rezerve Republike Srpske" a. d. Banja Luka, nad kojim je pokrenut stečajni postupak.

U Ministarstvu od ukupno 76 sistematizovanih radnih mjesta sa 103 izvršioca, 50 radnih mjesta je sa statusom državnog službenika, 23 radna mjesta sa statusom namještenika i tri lica angažovana u mandatu ministra. Na dan 31.12.2017. godine u Ministarstvu bio je zaposlen 72 izvršilac, od kojih 62 na neodređeno vrijeme, 6 na određeno vrijeme, 2 savjetnika ministra, 1 pripravnik i ministar.

U Ugostiteljskom servisu sistematizovano je 75 radnih mjesta sa 140 izvršioca koji imaju status namještenika, od čega 123 obavlja poslove iz djelatnosti Ugostiteljskog servisa, a 30 namještenika se angažuje za vrijeme turističke sezone na osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme. Na dan 31.12.2017. godine u Ugostiteljskom servisu bilo je zaposleno 107 izvršilaca (83 na neodređeno, 23 na određeno vrijeme i jedno imenovano lice).

U toku 2017. godine ugovor o obavljanju pripravnčkog staža zaključen je sa jednim izvršiocom, na period od godinu dana. Prijem pripravnika nije vršen u skladu sa članom 62. stav (2) Zakona o državnim službenicima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 118/08; 117/11; 37/12 i 57/16).

U Ministarstvu su u prethodnom periodu donesena normativna akta kojima su propisane kontrolne aktivnosti i to: Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima, Pravilnik o posebnim naknadama, Pravilnik o javnim nabavkama, Pravilnik o načinu korišćenja putničkih vozila, a u primjeni su bili interna akta za pojedine namijene trošenja budžetskih sredstava (grantove, korišćenje mobilnih telefona, korišćenje sredstava reprezentacije).

Od 01.01.2017. godine u primjeni je novi Pravilnik o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, kao i novi Pravilnik o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 115/17). U skladu sa primjenom ove regulative u Ministarstvu je potrebno izvršiti usklađivanje internih pravilnika (Pravilnik o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama i Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima).

U Ministarstvu nije popunjeno mjesto internog revizora, niti je ministar odredio odgovorno lice za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa članom 14. stav (1) Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 91/16), kao ni lica koja sprovode prethodne ili naknadne kontrole u skladu sa članom 9. stavovi (6) i (7) naprijed navedenog Zakona.

U Ugostiteljskom servisu sistematizovano je i popunjeno radno mjesto internog kontrolora, a predmet kontrola u toku 2017. godine bile su nabavke robe, materijala, vršenja usluga, kontrola zakonitosti isplata i rukovanja novčanim sredstvima, kao i primjena zakonskih propisa i normativnih akata. Interni kontrolor nije sastavljao mjesečne i godišnje izvještaje o izvršenim kontrolama i iste dostavljao odgovornim osobama.

Popis imovine i obaveza na dan 31.12.2017. godine obavljen je u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16).

Revizijom su utvrđeni neki od nedostataka sistema internih kontrola, koji su obrazloženi pod tačkama 3, 6.1.1.1, 6.1.2.1. i 6.2.1.2. izvještaja, te se s obzirom na naprijed navedeno može zaključiti da su internim kontrolama obuhvaćeni značajni segmenti poslovanja, ali njihovo funkcionisanje nije bilo na zadovoljavajućem nivou da u potpunosti obezbijedi istinito i fer izvještavanje, kao i potpunu usklađenost poslovanja Ministarstva sa nadležnom zakonskom regulativom.

Preporučujemo ministru:

- **da se prijem pripravnika vrši u skladu sa članom 62. stav (2) Zakona o državnim službenicima;**
- **da obezbijedi da se zadaci i aktivnosti internog kontrolora usklade sa odredbama člana 14. stav (1) i člana 9. stavovi (6) i (7) Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola.**

4. Nabavke

Plan nabavki u Ministarstvu donesen je 20.02.2017. godine. Procijenjena vrijednost planiranih nabavki iskazana je u ukupnom iznosu od 1.423.014 KM, od čega se na nabavke Ministarstva odnosi 319.460 KM, a na nabavke Ugostiteljskog servisa 1.103.554 KM (bez uračunatog poreza na dodatu vrijednost – u nastavku: PDV). Pokrenuto je ukupno 47 postupka nabavke od čega su 2 postupka bila u toku, a 2 poništena. Ukupna vrijednost provedenih nabavki iskazana je u iznosu od 1.104.392 KM. Provedeno je 7 konkurentskih postupaka ugovorene vrijednosti 212.233 KM, 7 otvorenih postupak ugovorene vrijednosti 1.028.044 KM, jedan pregovarački postupak ugovorene vrijednosti 26.826 KM, 25 direktnih sporazuma ugovorene vrijednosti 89.437 KM i 3 postupka nabavke usluga iz Aneksa 2 dio B ugovorene vrijednosti 49.522 KM. Najveći dio nabavki odnosi se na nabavke za potrebe Ugostiteljskog servisa i to nabavke robe koja služi za pripremanje hrane i dalju prodaju u iznosu od 754.712 KM, nabavku dva motorna vozila u iznosu od 94.700 KM i nabavku uglja za grijanje u iznosu 67.690 KM. Nabavke izvršene za potrebe Ministarstva najvećim dijelom odnose se na nabavku tri motorna vozila u iznosu od 114.262 KM i nabavku računara u iznosu 17.539 KM.

Revizijom je obuhvaćeno 15 postupka javnih nabavki roba i usluga ukupne vrijednosti 752.957 KM, za koje nisu utvrđene materijalno značajne nepravilnosti i neusklađenosti sa Zakonom o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj: 39/14).

5. Priprema i donošenje budžet

Ministarstvo je u zakonom predviđenom roku sačinilo i podnijelo Ministarstvu finansija Republike Srpske budžetski zahtjev na iznos od 6.654.900 KM. U okviru budžetskog zahtjeva je iznos od 360.400 KM koji se odnosio na dodatno povećanje budžetskog okvira Ministarstva, za potrebe unapređenja poslovanja Ugostiteljskog servisa. Odlukom o usvajanju budžeta za 2017. godinu, Ministarstvu je odobren budžet u iznosu od 7.745.600 KM i to za:

- rashode za lična primanja ..... 3.552.900 KM,
- rashode po osnovu korišćenja roba i usluga ..... 642.700 KM,
- grantove ..... 1.800.000 KM,
- transfere između budžetskih jedinica ..... 450.000 KM,
- izdatke za nefinansijsku imovinu ..... 1.070.000 KM,
- izdatke po osnovu poreza na dodatu vrijednost ..... 230.000 KM.

Tokom godine izvršene su 23 realokacije u ukupnom iznosu od 575.828 KM, i to 4 realokacije na osnovu rješenja Vlade Republike Srpske, sa drugih budžetskih korisnika na Ministarstvo (349.400 KM) i 19 realokacija unutar Ministarstva (226.428 KM), od čega 2 realokacije na osnovu rješenja Vlade Republike Srpske (55.000 KM) i 17 realokacija na osnovu rješenja ministra (171.428 KM).

Na osnovu rješenja Vlade Republike Srpske sa Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju izvršena je realokacija na poziciju subvencija Olimpijskom centru Jahorina (300.000 KM) i poziciju rashoda po osnovu reprezentacije (20.000 KM). Takođe, na osnovu rješenja Vlade sa drugih budžetskih korisnika izvršena je realokacija na poziciju rashoda za lična primanja zaposlenih u ukupnom iznosu od 29.400 KM.

Najveći dio realokacija u okviru Ministarstva odnosi se na povećanja na pozicijama rashoda za lična primanja (105.117 KM) i to: rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (3.400 KM); rashodi za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata (77.666 KM); rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći – bruto (24.051 KM).

Budžetom za 2017. godinu nije planirana poziciji rashoda za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada, kao i rashoda za otpremnine i jednokratne pomoći plata, te su sredstva na ovim pozicijama obezbijeđena naprijed navedenim realokacijama, tj. realokacijama unutar Ministarstva i realokacijama sa drugih budžetskih korisnika.

Takođe, realokacijama unutar Ministarstva povećane su pozicije rashoda po osnovu korišćenja roba i usluga (73.274 KM), izdataka za nabavku postrojenja i opreme (71.000 KM), ostalih izdataka (1.036 KM) i ostalih izdataka iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti (25.374 KM).

6. Finansijski izvještaj

U obrascima finansijskih izvještaja Pregled planiranih i ostvarenih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u GKT na računovodstvenom fondu 01 (obrazac 2) i Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka iskazanih u GKT na računovodstvenim fondovima od 01 do 05 (obrazac 3a) nisu popunjene kolone koje se odnose na prethodnu godinu, što nije u skladu sa članovima 15, 16, 28. i 29. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17). Odstupanje u primjeni odredbi Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika koje se odnose na iskazivanje uporednih podataka o prihodima, rashodima, primicima i izdacima za prethodnu godinu je posljedica primjene novog Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike kojim su izmijenjeni struktura i sadržaj pojedinih pozicija (prihoda, rashoda, primitaka i izdataka). Zbog tih promjena i zbog uvođenja novih pozicija koje nisu bile sadržane u ranijem kontnom planu, retroaktivno prepravljanje podataka prezentovanih u finansijskim izvještajima za prethodnu godinu nije vršeno (član 125. stav (3) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike).

Uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja budžetski korisnici su dužni da, pored ostalog, sačine i pisano obrazloženje uz poseban osvrt na uzroke značajnih razlika u odnosu na plan i prethodnu godinu i bilo kakva druga kretanja finansijskih pokazatelja, u skladu sa članom 46. stav 5. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i MRS-JS 1 (paragraf 56.), što je Ministarstvo učinilo (tačka 6.5. izvještaja).

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Ministarstva za 2017. godinu, iskazano je u iznosu od 7.869.442 KM, što je za 2% ili 123.842 KM više u odnosu na odobreni budžet. Veće izvršenje

obezbijedeno je realokacijama sa drugih budžetskih korisnika (detaljnije obrazloženo pod tačkom 5. izvještaja).

6.1.1. Prihodi i primici

Prihodi i primici iskazani su u iznosu od 1.369.603 KM, od čega su prihodi 1.145.637 KM i primici 223.966 KM.

Prihodi obračunskog karaktera su iskazani kao dugovni saldo u ukupnom iznosu od 184.598 KM, o čemu je detaljnije navedeno u nastavku.

6.1.1.1. Prihodi

Prihodi (bez prihoda obračunskog karaktera) su iskazani u ukupnom iznosu od 1.330.235 KM i odnose se u punom iznosu na neporeske prihode. Prihodi Ministarstva iskazni su u iznosu od 396.093 KM, a prihodi Ugostiteljskog servisa u iznosu 934.142 KM. Odnose se na: prihode od pružanja javnih usluga (827.833 KM), prihode od finansijske i nefinansijske imovine i transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti (489.269 KM), prihode od zakupa (500 KM) i ostale neporeske prihode (12.634 KM).

Prihode od pružanja javnih usluga čine prihodi Ministarstva (385.118 KM) i prihodi Ugostiteljskog servisa (442.715 KM). Prihodi Ministarstva odnose na uplate Republičke direkcije za promet naoružanja i vojne opreme (368.318 KM) i republičke administrativne takse po osnovu izdavanja rješenja i odobrenja (16.800 KM). Prihodi Ugostiteljskog servisa odnose se na prihode po osnovu pruženih ugostiteljskih usluga, koji su iskazani po osnovu pologa pazara iz blagajne i naplate fakturisane realizacije.

Prihodi od finansijske i nefinansijske imovine i transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti odnose se na prihode od finansijske i nefinansijske imovine i transakcija sa drugim jedinicama vlasti (8.257 KM) i prihoda od finansijske i nefinansijske imovine i transakcija unutar iste jedinice vlasti, tj. naplaćenih faktura Ugostiteljskog servisa (481.012 KM).

Navedeni prihodi iskazani su manje za iznos od 225.863 KM, zbog evidentiranja knjižnih odobrenja Ugostiteljskog servisa, na osnovu Rješenja Vlade Republike Srpske kojim je data saglasnost da se određenim korisnicima, po osnovu razlike u cijeni pruženih ugostiteljskih usluga i po osnovu Sporazuma o regulisanju međusobnih odnosa vrše umanjjenja. Evidentiranje knjižnih odobrenja na navedeni način odnosi se na period 01.01 - 31.07.2017. godine. Za period 01.08 – 31.12.2017. godine Ugostiteljski servis nije vršio fakturisanje svim korisnicima, o čemu je detaljnije navedeno u dijelu „Prihodi obračunskog karaktera“,

Ostali neporeski prihodi odnose se na prihode Ministarstva u iznosu od 10.475 KM i prihode Ugostiteljskog servisa u iznosu od 2.159 KM. Najvećim dijelom čine ih povrat sredstava granta iz ranijeg perioda (8.116 KM) i prihoda od naplaćenih faktura po osnovu korišćenja mobilnih telefona (4.518 KM).

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su kao neto dugovni saldo u ukupnom iznosu od 184.598 KM. Čine ih: dobiti od prodaje imovine (42.755 KM), ostali prihodi obračunskog karaktera (7.055 KM) i prihodi obračunskog karaktera od transakcija unutar iste jedinice vlasti koji su u iznosu od 234.408 KM iskazani kao dugovni saldo obračunskih prihoda.

Transakcije po osnovu prodaje i izvršenih usluga evidentiraju se na obračunskom osnovu (obračunski prihodi) u momentu nastanka potraživanja, a prilikom naplate tih potraživanja, sistemskim knjiženjima u GKT umanjuju se obračunski prihodi u korist iskazivanja odgovarajuće vrste prihoda od prodaje. Zbog takvog načina evidentiranja i zbog toga što se salda prihoda ne prenose u narednu godinu došlo je do iskazivanja dugovnog salda obračunskih prihoda, koji je nastao na osnovu razlike između više naplaćenih prihoda (481.012 KM) od iznosa priznatih obračunskih prihoda u 2017. godini (296.414 KM).

Vlada Republike Srpske je dana 13.07.2017. godine donijela Zaključak kojim se zadužuje Ministarstvo da od 01.08.2017. godine obračun potrošnje po osnovu pruženih usluga, vrši po posebnom cjenovniku hrane i pića za sljedeće budžetske korisnike: Narodna skupštini Republike Srpske, Služba predsjednika Republike Srpske, Generalni sekretarijat Vlade Republike Srpske i kabineti ministara u Vlade Republike Srpske. Ugostiteljski servis nije u periodu od 01.08.2017. pa do kraja godine izdavao knjigovodstvene isprave (fakture), već je o količini i vrijednosti izvršenih usluga naprijed navedenim budžetskim korisnicima, dostavljao obračune u obliku obavještenja, što nije u skladu sa članom 8. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15). Takođe, u periodu od 01.08.2017. pa do kraja godine nije vršeno evidentiranje (knjiženje) isporučenih proizvoda i usluga od strane Ugostiteljskog servisa, odnosno Ministarstva u iznosu od najmanje 254.527 KM, što nije u skladu sa paragrafima 19. i 28. MRS-JS 9 – Prihodi iz transakcija razmjene i članom 71. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 115/17). Usljed navedenog obračunski prihodi su potcijenjeni najmanje za iznos od 254.527 KM. Po istom osnovu potcijenjena su i potraživanja po osnovu prodaje robe i usluga iz transakcija unutar iste jedinice vlasti (tačka 6.2.1.2. izvještaja).

Preporučujemo ministru da obezbijedi da se evidentiranje izvršenih usluga Ugostiteljskog servisa u potpunosti vrši u skladu sa MRS-JS 9 - Prihodi iz transakcija razmjene, članom 8. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i članom 71. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1.1.2. Primici

Primici su iskazani u ukupnom iznosu od 223.966 KM, a odnose se na primitke za nefinansijsku imovinu i ostale primitke.

Primici za nefinansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 18.755 KM. Odnose se na primitke za opremu i to primitke Ministarstva (17.877 KM) i primitke Ugostiteljskog servisa (878 KM) po osnovu prodaje tri motorna vozila.

Ostali primici iskazani su u iznosu od 205.211 KM. Odnose se na primitke po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih primitaka iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti.

Primici po osnovu poreza na dodatu vrijednost iskazani su u iznosu od 87.115 KM. Odnose se na primitke po osnovu razlike ulaznog i izlaznog PDV-a naplaćenog od Uprave za indirektno oporezivanje BiH (11.655 KM) i primitaka po osnovu izlaznog PDV-a naplaćenog od kupaca (75.460 KM).

Ostali primici iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 118.095 KM i odnose se na primitke za naknade plata za porodiljsko odsustvo koji se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (35.321 KM), primitaka po osnovu izlaznog PDV-a koji je naplaćen od države kao kupca (1.403 KM) i primitaka po osnovu izlaznog PDV-a koji je naplaćen od drugih budžetskih korisnika iste jedinice vlasti, kao kupca (81.371 KM).

6.1.2. Rashodi i izdaci

Ukupni rashodi (sa rashodima obračunskog karaktera) i izdaci iskazani su u iznosu od 9.082.597 KM. Rashodi i izdaci iskazni su kod Ministarstva u iznosu od 4.892.785 KM, a kod Ugostiteljskog servisa u iznosu od 4.189.812 KM.

6.1.2.1. Rashodi

Rashodi (bez rashoda obračunskog karaktera) iskazani su u ukupnom iznosu od 6.697.729 KM. Rashodi Ministarstva iskazni su u iznosu od 4.675.038 KM, a rashodi Ugostiteljskog servisa u iznosu 2.022.691 KM.

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani su u iznosu 3.551.356 KM i manji su za 1.544 KM u odnosu na odobreni budžet. Odnose se na bruto plate zaposlenih, rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, rashodi za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata i rashodi za otpremnine i jednokratne novčane pomoći.

Rashodi za bruto plate zaposlenih iskazani su u iznosu 3.407.004 KM i manji su za 72.196 KM u odnosu na odobreni budžet. Čine ih rashodi za osnovnu platu (1.962.387 KM), rashodi za dodatke na platu (132.167 KM), porez na platu (187.481 KM) i doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje (1.124.969 KM).

Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih iskazani su u iznosu 42.714 KM i manji su za 30.986 KM u odnosu na odobreni budžet. Odnose se na naknade za prevoz na posao i sa posla (25.457 KM), jubilarne nagrade (2.192 KM), ostale nagrade (300 KM), dnevnice za službena putovanja u zemlji (9.117 KM), dnevnice za službena putovanja u inostranstvo (4.007 KM), porez na naknade (277 KM) i zbirno doprinosi na naknade (1.364 KM).

Rashodi za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata iskazani su u iznosu 77.620 KM. Odnose se na rashode za naknadu plata za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata koje se ne refundiraju - neto (37.126 KM) i rashodi za poreze i doprinose na naknadu plata za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata koje se ne refundiraju (40.494 KM).

Rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći (bruto) iskazane su u iznosu od 24.018 KM. Odnose se na rashode za otpremnine po kolektivnom ugovoru, novčane pomoći prilikom rođenja djeteta, novčane pomoći u slučaju smrti člana uže porodice, pomoći u slučaju teže bolesti ili invalidnosti (22.793 KM) i rashode za poreze i doprinose na otpremnine i jednokratne pomoći (1.225 KM).

Na pozicijama rashodi za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata i rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći iskazani su rashodi koji nisu planirani iz razloga izmijenjene klasifikacije, donošenjem novog Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, a ista su obezbjeđena realokacijom.

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga iskazani su u ukupnom iznosu od 638.947 KM i manji su za 3.753 KM u odnosu na odobreni budžet. Na Ministarstvo se odnose rashodi u iznosu 316.940 KM, a na Ugostiteljski servis rashodi u iznosu od 322.007 KM.

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga iskazani su u iznosu od 205.480 KM i veći su za 17.980 KM, u odnosu na odobreni budžet, a veće izvršenje obezbijeđeno je realokacijom unutar Ministarstva.

Rashodi Ministarstva iskazani su u iznosu od 30.284 KM, a rashodi Ugostiteljskog servisa u iznosu od 175.196 KM. Rashode Ugostiteljskog servisa najvećim dijelom čine: troškovi usluga centralnog grijanja (50.737 KM), troškovi po osnovu utroška električne energije (46.906 KM), troškovi za usluge vodovoda i kanalizacije (21.900 KM), troškovi za usluge odvoza smeća (22.000 KM), troškovi fiksnih telefona (5.254 KM) i mobilnih telefona (5.912 KM). Navedene troškove kod Ministarstva čine troškovi fiksnih telefona (13.494 KM), troškovi mobilnih telefona (9.747 KM) i troškovi poštanskih usluga (7.043 KM).

Rashodi za režijski materijal iskazani su u iznosu od 63.748 KM. Rashodi su manji za 16.252 KM, u odnosu na odobreni budžet. Na rashode Ministarstva odnosi se iznos od 14.168 KM, a na rashode Ugostiteljskog servisa iznos od 49.580 KM. Najvećim dijelom odnose se na troškove za održavanje čistoće u restoranima (28.492 KM), troškove za kompjuterski materijal (7.249 KM) i ostali režijski materijal (15.233 KM).

Rashodi za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 53.278 KM i manji su za 24.822 KM u odnosu na odobreni budžet. Na rashode Ministarstva odnosi se iznos od 8.550 KM, a na rashode Ugostiteljskog servisa iznos od 44.728 KM. Čine ih rashodi za ostale usluge i materijal za tekuće popravke i održavanje zgrada (26.966 KM), rashodi za tekuće održavanje prevoznih sredstava (18.380 KM) i rashodi za tekuće održavanje grejne, rashladne i zaštitne opreme (7.932 KM).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja iskazani su u iznosu od 60.455 KM i veći su za 10.755 KM u odnosu na odobreni budžet. Veće izvršenje obezbijeđeno je realokacijom unutar Ministarstva. Rashodi Ministarstva ostvareni su u iznosu od 36.437 KM, a rashodi Ugostiteljskog servisa u iznosu od 24.018 KM. Odnose se na rashode po osnovu putovanja i smještaja u zemlji (4.241 KM), rashode po osnovu putovanja i smještaja u inostranstvu (10.295 KM) i troškova goriva (45.919 KM).

Rashodi za stručne usluge iskazani su u iznosu od 71.014 KM. Rashodi su veći za 24.514 KM u odnosu na odobreni budžet, a razlika je obezbijeđena realokacijom unutar Ministarstva. Rashodi Ministarstva ostvareni su u iznosu od 51.040 KM, a rashodi Ugostiteljskog servisa u iznosu od 19.974 KM. Najvećim dijelom odnose se na rashode za usluge: štampanja, grafičke obrade, kopiranja, uvezivanja i sl. (22.764 KM); osiguranja vozila i zaposlenih (18.271 KM); objavljivanja tendera, oglasa i informativnih tekstova (9.878 KM), održavanja računara i biro opreme (7.262 KM); troškova održavanja licenci (2.504 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi iskazani su u iznosu od 184.972 KM i manji su za 15.928 KM u odnosu na odobreni budžet. Rashodi Ministarstva ostvareni su u iznosu od 176.462 KM, a rashodi Ugostiteljskog servisa u iznosu od 8.510 KM. Najvećim dijelom čine ih rashodi po osnovu organizacije prijema, manifestacija i sl. (84.117 KM), rashodi za bruto naknade po ugovoru o djelu (33.374 KM), rashodi po osnovu reprezentacije (12.157 KM), rashodi po osnovu doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju invalida (7.024 KM), rashodi za takse i naknade za registraciju vozila (3.505 KM). U naprijed navedenim rashodima na projekat „Naše je bolje“ odnosi se iznos 80.726 KM, a na rashode vezane za realizaciju „Strategija turizma“ iznos od 60.325 KM.

Za potrebe projekta „Naše je bolje“ Ministarstvo je zaključilo dva ugovora o djelu u ukupnom iznosu od 16.900 KM za usluge izrade kataloga „Banje Republike Srpske“ suprotno članovima 3. i 6. Zakona o javnim nabavkama, tj. nije osiguralo dovoljnu transparentnost, u smislu pravične i aktivne konkurencije, sa kojom bi se obezbijedilo najefikasnije korišćenje javnih sredstava.

Preporučujemo ministru da obezbijedi da se prilikom ugovaranja svih usluga za potrebe ministarstva u potpunosti osigura dovoljna transparentnost i aktivna konkurencija u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Subvencije su iskazane u iznosu od 300.000 KM. Odnosi se na dodjelu finansijskih sredstava radi pružanja podrške privrednom društvu Olimpijski centar „Jahorina“ u cilju osiguranja održivog pružanja usluga, te povećanja kvaliteta usluga u sezoni 2016/2017. godina. Navedena pozicija nije planirana budžetom, a obezbijeđena je realokacijom sa drugih budžetskih korisnika Odlukom Vlade Republike Srpske, koja je dala saglasnost na plan utroška sredstava za ove namjene.

Grantovi su iskazani u iznosu od 1.757.425 KM, što je manje za 42.575 KM u odnosu na odobreni budžet. Odnose se na tekuće grantove javnim nefinansijskim subjektima u

oblasti turizma (154.300 KM), tekuće grantove nefinansijskim subjektima u oblasti turizma (596.105 KM) i kapitalne grantove nefinansijskim subjektima u oblasti turizma (1.007.020 KM). Dodjela sredstava vršena je putem konkursa, tj. primjenom Uredbe o uslovima i kriterijumima za dodjelu namjenskih sredstava za razvoj turizma („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 32/16) i na osnovu Zaključka Vlade Republike Srpske.

Tekući grantovi za razvoj turizma iskazani su u iznosu od 652.405 KM, što je u okviru odobrenog budžeta. Sredstvima tekućeg granta finansirano je 129 projekata, koji doprinose razvoju turizma u pojedinačnim iznosima od 1.000 KM do 16.250 KM. Finansirani projekti odnose se na sajamske, promotivne, sportske, kulturne, festivalske i druge manifestacije. Sa korisnicima sredstava granta zaključeni su ugovori o finansiranju projekata u kojima su definisani rokovi za pravdanje namjenskog utroška sredstava. Najznačajniji tekući grantovi za razvoj turizma dodijeljeni su za OK fest 2017 - Ferijalnom savezu Republike Srpske (16.250 KM), Udruženju građana Mozaik zdravlja (16.150 KM) – internacionalni fudbalski kamp Jahorina 2017, Udruženju građana AIS Banja Luka (16.150 KM) – monografija vjerskih objekata nacionalnih manjina u Republici Srpskoj, udruženju Karitas (12.550 KM) – postavka mini muzeja o životu Trapista i dr.

Tekući grantovi za zaštitu potrošača iskazani su u iznosu od 98.000 KM, što je u okviru sredstava odobrenih budžetom. Dodjela sredstava vršena je na osnovu konkursa, tj. u skladu sa Pravilnikom o kriterijumima za raspodjelu finansijskih sredstava za rad udruženja za zaštitu potrošača. Za tekuće troškove udruženja dodijeljeno je 46.000 KM, a za finansiranje projekata dodijeljeno je 52.000 KM. Tekući grantovi za zaštitu potrošača dodijeljeni su udruženjima: Zvono Bijeljina (20.031 KM), Don Prijedor (15.199 KM), Oaza Trebinje (12.310 KM), Pokret potrošača RS (4.000 KM), Centar za afirmaciju mladih Šekovići (12.830 KM), Ženski interaktivni ruralni centar Istočno Sarajevo (11.700 KM), Udruženje građana ToPeeR Doboje (9.700 KM) i Reakcija Banja Luka (12.230 KM).

Kapitalni grantovi iskazani su u iznosu od 1.007.020 KM i najvećim dijelom (1.000.000 KM) odnosi se na kapitalni grant dodijeljen na osnovu Zaključka Vlade Republike Srpske od 16.02.2017. godine društvu Andrićgrad d.o.o. Višegrad, za finansiranje izvođenja radova na objektima parternog uređenja u naselju Andrićgrad, a u sklopu druge faze realizacije projekta Andrićgrad, Višegrad. Način dodjele sredstava granta na osnovu Zaključka Vlade Republike Srpske, nije definisan u članu 5. Uredbe o uslovima i kriterijumima za dodjelu namjenskih sredstava za razvoj turizma, kao jedan od načina dodjele.

Komisija za kontrolu utroška dodijeljenih kapitalnih grantova za razvoj turizma iz 2016. godini (389.500 KM) je u toku revidirane godine izvršila kontrolu infrastrukturnih projekata u skladu sa Uredbom o uslovima i kriterijumima za dodjelu namjenskih sredstava za razvoj turizma, te utvrdila stepen i dinamiku realizacije, kao i ispunjenost krajnjih ciljeva projekta, o čemu je sačinila informaciju. Obilazak korisnika granta komisija planira u skladu sa uplatom sredstava granta, pristiglim izvještajima i drugim planiranim aktivnostima Ministarstva.

Preporučujemo ministru da obezbijedi da se dodjela grantova vrši u skladu sa odredbama Uredbe o uslovima i kriterijumima za dodjelu namjenskih sredstava za razvoj turizma.

6.1.2.2. Rashodi obračunskog karaktera

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u ukupnom iznosu od 1.213.154 KM. Na Ministarstvo se odnosi iznos od 71.126 KM, a na Ugostiteljski servis iznos od 1.142.028 KM. Čine ih nabavna vrijednost realizovanih zaliha (338.832 KM), rashodi po osnovu amortizacije (284.949 KM), rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine (101.207 KM), ostali rashodi obračunskog karaktera (2.442 KM), rashodi obračunskog karaktera po

osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti (11.769 KM) i rashodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa unutar iste jedinice vlasti (473.957 KM).

Kao posljedica pogrešne klasifikacije Ministarstvo je rashode obračunskog karaktera po osnovu odnosa unutar iste jedinice vlasti precijenilo za iznos od 473.957 KM, a za isti iznos potcijenilo poziciju nabavne vrijednosti realizovanih zaliha. Navedeni način evidentiranja, tj. isknjižavanja robe sa zaliha nije u skladu sa članom 55. stav (5) i (6), odnosno članom 57. stav (4) i (5) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/16 i 115/17).

Preporučujemo ministru da obezbijedi da se isknjižavanje robe sa zaliha vrši u skladu sa članom 55. stav (5) i (6), odnosno članom 57. stav (4) i (5) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.1.2.3. Transferi

Transferi unutar iste jedinice vlasti iskazani su u iznosu od 450.000 KM, što je izvršenje u okviru odobrenog budžeta. Odnose se na transfere za bruto plate, naknade i druge rashode Republičkoj direkciji za proizvodnju i promet naoružanja i vojne opreme 100.000 KM i Turističkoj organizaciji Republike Srpske 350.000 KM.

6.1.2.4. Izdaci

Izdaci su iskazani u ukupnom iznosu od 1.171.714 KM. Odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu i ostale izdatke.

Izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 1.015.313 KM i manji su za 54.687 KM u odnosu na odobreni budžet. Odnose se na izdatke za nabavku postrojenja i opreme (210.564 KM) i za zalihe materijala, robe i sitnog inventara, ambalaže i sl. (804.749 KM). U Ministarstvu izdaci za nefinansijsku imovinu iznose 132.740 KM, a u Ugostiteljskom servisu 882.573 KM.

Izdaci za nabavku postrojenja i opreme u Ministarstvu iskazani su u iznosu od 129.171 KM. Najvećim dijelom odnose se na nabavku tri motorna vozila (114.262 KM), računarske, komunikacione i druge opreme (12.372 KM) i kancelarijskog namještaja (2.537 KM). Izdaci u Ugostiteljskom servisu iskazani su u iznosu od 81.393 KM i najvećim dijelom se odnose na nabavku dva dostavna vozila (70.700 KM), nabavku računarske opreme i uređaja (7.085 KM) i kancelarijskog namještaja (1.518 KM).

Izdaci za zalihe materijala, robe i sitnog inventara, ambalaže i slično ostvareni su manje za iznos od 125.251 KM u odnosu na odobreni budžet. Izdaci u Ministarstvu odnose se na nabavku auto guma (3.569 KM). Izdaci u Ugostiteljskom servisu (801.180 KM) odnose se na izdatke za nabavku robe, koja služi za pripremanje hrane i dalju prodaju (751.617 KM), izdatke za zalihe ostalog materijala - nabavka uglja za grijanje (37.750 KM), izdatke za nabavku sitnog inventara (7.885 KM) i izdatke za zalihe auto guma (3.928 KM).

Ostali izdaci odnose se na izdatke po osnovu poreza na dodatu vrijednost (131.027 KM) i ostale izdatke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (25.374 KM). Izdaci po osnovu PDV-a odnose se na ulazni PDV, koji se plaća dobavljačima (122.341 KM) i po osnovu razlike izlaznog i ulaznog PDV-a, koji se plaća Upravi za indirektno oporezivanje (7.622 KM).

Ostali izdaci iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti odnose se na izdatke za naknade plata za porodijsko odsustvo koji se refundiraju od fonda obaveznog socijalnog osiguranja (3.886 KM) i izdatke za naknade plata za vrijeme bolovanja koji se refundiraju od fonda obaveznog socijalnog osiguranja (21.488 KM). Na Ministarstvo se odnosi iznos od 12.817 KM, a na Ugostiteljski servis iznos od 12.557 KM.

6.2. Imovina, obaveze i izvori

6.2.1. Imovina

Ukupna imovina je na dan 31.12.2017. godine iskazana u iznosu 33.975.908 KM bruto vrijednosti, 13.933.776 KM ispravke vrijednosti i 20.042.132 KM neto vrijednosti, a odnosi se na nefinansijsku imovinu i finansijsku imovinu.

6.2.1.1. Nefinansijska imovina

Nefinansijska imovina je na dan 31.12.2017. godine iskazana u iznosu 33.225.173 KM bruto vrijednosti, 13.417.591 KM ispravke vrijednosti i 19.807.582 KM neto vrijednosti. Čini je nefinansijska imovina u stalnim sredstvima i nefinansijska imovina u tekućim sredstvima.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u iznosu od 19.639.561 KM neto vrijednosti. Čine je proizvedena stalna imovina, dragocjenosti i neproizvedena stalna imovina.

Proizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu od 169.938 KM neto vrijednosti. Čine je zgrade i objekti, postrojenja i oprema i nematerijalna proizvedena oprema.

Zgrade i objekti iskazani su u iznosu 3.382.574 KM neto vrijednosti. Čine ih ugostiteljsko-turistički objekti (2.955.299 KM), kancelarijski objekti i prostori (414.847 KM), sportski tereni, zelene površine (12.261 KM) i ostali objekti (167 KM).

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 343.857 KM neto vrijednosti, koja se najvećim dijelom odnosi na motorna vozila (245.555 KM), proizvodno uslužni namještaj i inventar (17.346 KM), mašine i uređaje (8.813 KM), računarsku i komunikacionu opremu (40.961 KM) i opremu za grijanje, ventilaciju i hlađenje (17.071 KM).

Povećanje na ovoj poziciji iskazano je u vrijednosti od 234.564 KM i najvećim dijelom odnose se na nabavku pet motornih vozila (208.962 KM). Tri vozila za potrebe Ministarstva i dva vozila za potrebe Ugostiteljskog servisa. Nabavka vozila izvršena je u prvoj polovini 2017. godine.

Na osnovu Odluke o usvajanju elaborata o popisu i knjiženju inventurnih razlika po popisu izvršeno je rashodovanje amortizovane i dotrajale opreme u iznosu od 525 KM neto vrijednosti. Na osnovu odluke Vlade izvršena je prodaja tri motorna vozila u potpunosti amortizovana za iznos od 24.878 KM.

Nematerijalna proizvedena imovina odnosi se na računarske programe neto vrijednosti 560 KM.

Na proizvedenoj stalnoj imovini smanjenje vrijednosti po osnovu obračunate amortizacije u 2017. godini iskazano je u ukupnom iznosu od 284.949 KM. Obračun amortizacije izvršen je u skladu sa Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 110/16).

Dragocjenosti su iskazane u iznosu od 5.820 KM. Odnose se na umjetnička djela-slike i fotografije, koje se nalaze u prostorijama Ministarstva i Ugostiteljskog servisa.

Neproizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu od 15.906.750 KM i odnosi se u punom iznosu na vrijednost zemljišta.

Nefinansijska imovina u tekućim sredstvima iskazana je u iznosu od 168.021 KM neto vrijednosti. Čine je stalna imovina namijenjena prodaji, zalihe materijala i zalihe robe.

Stalna imovina namijenjena prodaji iskazana u iznosu od 1.800 KM bruto vrijednosti i 1.800 KM ispravke vrijednosti. Odnosi se na havarisano motorno vozilo koje nije vlasništvo Ministarstva.

Zalihe materijala iskazane su u iznosu od 37.674 KM i u potpunosti se odnose na zalihe uglja, koji se koristi za potrebe hotela „Rajska dolina“ na Jahorini.

Zalihe robe iskazane u iznosu od 198.785 KM bruto vrijednosti, 68.439 KM ispravke vrijednosti i 130.347 KM neto vrijednosti, odnose se na zalihe robe u restoranima i bifeima. Korekciju vrijednosti čine ukalkulisana razlika u cijeni (38.297 KM) i ukalkulisani PDV (30.142 KM).

6.2.1.2. Finansijska imovina i razgraničenja

Finansijska imovina i razgraničenja iskazana je u iznosu od 750.735 KM bruto vrijednosti, 516.185 KM ispravke vrijednosti i 234.550 KM neto vrijednosti. Odnosi se na dugoročnu finansijsku imovinu i kratkoročnu finansijsku imovinu.

Dugoročna finansijska imovina iskazana je u iznosu od 20.000 KM bruto vrijednosti i 20.000 KM ispravke vrijednosti, a odnosi se na učešće Ministarstva u kapitalu JP „Robne rezerve Republike Srpske“ a. d. Banja Luka, koje je u postupku stečaja, te je u revidiranom periodu izvršena korekcija navedene pozicije na teret obračunskih rashoda.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana je u iznosu od 234.550 KM neto vrijednosti. Najvećim dijelom odnosi se na kratkoročna potraživanja i kratkoročna razgraničenja.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 121.050 KM neto vrijednosti. Odnose se na potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga (88.748 KM), potraživanja od radnika (17.032 KM), potraživanja po osnovu PDV-a (11.888 KM) i ostalih kratkoročnih potraživanja (3.384 KM).

Potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga odnose se na nenaplaćena potraživanja po osnovu izvršenih ugostiteljskih usluga, koja su usaglašena sa kupcima.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 9.766 KM. Odnose se na date avanse ZTC Banja Vrućica i Aura osiguranju (3.688 KM), razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknadu plata za vrijeme roditeljskog odsustva koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (2.356 KM) i razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknadu plata za vrijeme bolovanja koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (3.722 KM).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti iskazana je u iznosu od 103.733 KM neto vrijednosti. Odnose se na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti i kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti.

Na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti odnosi se iznos od 217.137 KM bruto vrijednosti, 166.394 KM ispravke vrijednosti i 50.743 KM neto vrijednosti i na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja iz transakcija unutar iste jedinice vlasti iznos od 52.989 KM.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti čine potraživanja po osnovu prodaje robe, usluga i nefinansijske imovine iz transakcija sa državom (1.680 KM), potraživanja za depozite, kaucije i avanse date ostalim jedinicama vlasti (19.010 KM), potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata i doprinosa za zdravstveno osiguranje (25.386 KM), potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata iz doprinosa za zaštitu od nezaposlenosti (781 KM) i potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata iz doprinosa za dječiju zaštitu (3.886 KM).

Potraživanja po osnovu prodaje robe, usluga i nefinansijske imovine iz transakcija unutar iste jedinice vlasti odnose se na nenaplaćena potraživanja po osnovu prodaje robe, usluga i nefinansijske imovine iz transakcija unutar iste jedinice vlasti i ista su usaglašena sa kupcima na koja se odnose.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1.1. izvještaja, zbog neizdavanja knjigovodstvenih isprava (faktura), odnosno neevidentiranja izvršenih usluga pojedinim budžetskim korisnicima u periodu od 01.08.2017. pa do kraja godine Ministarstvo je potcijenilo potraživanja u iznosu od najmanje 298.544 KM. Takav način računovodstvenog tretman poslovnih događaja u toku jednog obračunskog perioda nije u skladu sa članom 8. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

6.2.2. Obaveze

Obaveze su iskazane u ukupnom iznosu od 1.891.257 KM i niže su za 23% u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se u punom iznosu na kratkoročne obaveze i to najvećim dijelom na obaveze za lična primanja zaposlenih, obaveze iz poslovanja, obaveze za grantove i obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti.

Obaveze za lična primanja zaposlenih iskazane su u iznosu od 319.391 KM. Odnose se na obaveze za bruto plate zaposlenih (302.912 KM) i obaveze za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, otpremnine i jednokratnih pomoći (16.480 KM).

Obaveze iz poslovanja iskazane su u ukupnom iznosu od 538.269 KM i niže su za 42% u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na obaveze Ugostiteljskog servisa u iznosu od 446.121 KM i Ministarstva u iznosu od 92.148 KM. U januaru i februaru 2018. godine izmirene su obaveze prema dobavljačima iskazane na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 434.495 KM, od čega je iznos od 118.840 KM izmiren putem multilateralne kompenzacije.

Obaveze za grantove iskazane su u iznosu od 704.650 KM. Čine ih obaveze za grantove iz 2014. godine u iznosu od 175.000 KM i obaveze za grantove iz 2017. godine u iznosu od 529.650 KM. Na kapitalne grantove odnosi se iznos od 7.020 KM.

Ostala kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 29.622 KM i odnose se u punom iznosu na uplatu depozita od privrednog društva „Nova ada“ Banja Luka za učešće na konkursu za dodjelu koncesije.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti iskazane su u ukupnom iznosu od 298.244 KM. Čine ih najvećim dijelom kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti, tj. obaveze za transfere Turističkoj organizaciji Republike Srpske (95.740 KM) i Republičkoj direkciji za promet naoružanja i vojne opreme (200.000 KM).

6.2.3. Izvori i promjene na neto imovini

Vlastiti izvori iskazani su u iznosu od 15.912.570 KM. Odnose se na protuvrijednost nefinansijske imovina u stalnim sredstvima koja ne podliježe obračunu amortizacije, a koja je u ranijem periodu dobijena bez naknade. Radi se o zemljištu u iznosu od 15.906.750 KM i umjetničkim slikama u iznosu od 5.820 KM. Tako iskazano stanje vlastitih izvora na bilansni datum nije u skladu sa odredbama člana 86. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, odnosno člana 86. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike koji se odnose na formiranje trajnih izvora kod budžetskih korisnika.

Ministarstvo finansija je dana 12.04.2018. godine izvršilo korekciju početnog stanja 2018. godine na poziciji trajnih izvora sredstava, prenosom ukupnog iznosa od 15.912.570 KM na opšti organizacioni kod Republike Srpske.

6.3. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija iskazana je u iznosu od 419.755 KM i u punom iznosu odnosi se na evidentirane primljene mjenice po osnovu obezbjeđenja za date subvencije i grantove.

6.4. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

U Napomenama/obrazloženjima uz finansijske izvještaje objelodanjene su informacije vezane za potencijalnu imovinu i potencijalne obaveze, tj. objavljen je pregled i procjena sudskih sporova u kojima se navodi da vrijednost potencijalnih obaveza (glavni tužbeni zahtjev, zakonska kamata i troškovi postupka) po osnovu pokrenutih sudskih sporova protiv Ministarstva iznosi 11.462.183 KM, a vrijednost potencijalnih potraživanja (glavni tužbeni zahtjev, zakonska kamata i troškovi postupka) po osnovu sudskih sporova pokrenutih od strane Ministarstva iznosi 1.809.947 KM. Ministarstvo nije vršilo rezervisanja po osnovu izvršene procjene nepovoljnog ishoda sudskih sporova pokrenutih protiv Ministarstva, tj. za sporove za koje je izvjesno da će pasti na teret Ministarstva.

6.5. Napomene/obrazloženja uz finansijske izvještaje

U Napomenama uz finansijske izvještaje za period 01.01-31.12.2017. godina su objelodanjene: informacije o osnovama za sastavljanje finansijskih izvještaja, izjava o usaglašenosti sa MRS JS i dodatna pojašnjenja koja pružaju dovoljno informacija za razumijevanje imovine, obaveza, izvora, prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka iskazanih u finansijskim izvještajima za 2017. godinu, izuzev informacija prema paragrafu 56, MRS – JS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja.

Revizijski tim

Nenad Dmitrović s.r.

Stoja Čvokić s.r.